

FØROYA SOSIAL-DEMOKRATUR

FRÆLSI

JAVNAÐUR

BROÐURSKAPUR

Nr. 1

Lýsingarprísir fyri mm: 12 oyru á
1. síðu, 10 oyru á 3. og 4. síðu

Leygardagin 1. januar 1949

Bladið verður bilagt á posthúsinum, og
kostar kr. 2,00 + porto um fjórðingsárið

23 árg.

Árið ið fór

Tá ið teir gomlu tosaðu um árið, sum lagt var aftur um bak, og skuldu meta, hvussu tí hevði vagnast, so var tað mest veðurlagið og fiskiskapurin, ið havd vórðu á lofti. Veðurlagið hevði eitt mesta at siga hjá okkum, so i tí fór Onglendingurin, sum skrivaði bókina »Kanska«, ikki skeivur. Á landinum stendst alt veðrinum. Á sjónum fyri størsta partin við — hóast har verður at spyrja, um fiskur hevur verið, ella tað hevur verið ár við fiskaloysi.

Sumarið var ikki gott, og gras var lítið á mangastaðni. Men síðsti vetur var lýggjur við litlum og ongum kava, so seyðurin var í góðum standi, tá ið hann tók móti várinum og sumrinum, og heystskurðin lata so eisini flestir menn væl at.

Fiskiskapurin hevur verið óavnur. Sum i fjór so hava tað verið snörisskipini, ið mest hava fingið burtur úr. Hjá summum hevur tað beinanvegin verið eitt rókár — serliga Eysturlands-túrin.

Trolarar og trolskip hava ligið um somu leið, men fiskurin hevur staðið uppi í sjónum, og ikki hevur borið til. Tað er tó so vordíð nú, at Føroyingar duga ikki bert uppá Ísland. Teir royna yviri við Noregs strendur, í Hvítahavinum, við Bjarnoynda og í Grønlandi, so um ikki vagnast einastaðni kann vagnast aðrastaðni. Grønland hevur sum onnur ár roynst væl, og nú onnur skipan er í umbúna fyri hetta stóra og á mangan hátt ríka land, munu Føroyingar vera framvið og vissa sær rætti-ndi.

Viðvíkjandi fiskivinnuni so hevur mest verið tosað um trolarar, ið ikki hava staðið seg. Menn hava víst á, at nógvar skipa-keyp hava verið úr lagi. Ring og gomul skip, sum nú leita til hitt almenna at fáa sær stuðul til umvælingar.

Aftur at hesum hevur eisini verið og er upp á máli broytan av feskiskasáttmálanum. Útgerðamenn seta fram, at sum líkindini eru nú, fáa skip ongan vinning av siglingini. Og tá ið stórar umvælingar koma aftur at, kemur skipið heilt undir beinkin.

Sjálvandi verður nýggja árið vinnuliga merkt av hesum orðaskiftum og tingingunum um víðurskiftini.

Vinningur og tap verða altíð at rokna við í fiskivinnu — har er so nóg, sum kemur upp í leikin. Eydna og óeydna ikki minst, rökisskapur og órökisskapur eisini at hava uppi. Tað sást og sæst — við snörisskipinum. Vit hövdu eydnisskiparar, ið fiskaðu og lögdu farmar upp á land, bert teir hövdu so frætt undir fótunum, at teir sluppu yvir til Íslands. Og so vóru tað aftur aðrir — tó raskir og skilamenn — ið ongantíð kundi bera til hjá.

Tey politisku víðurskiftini hava verið merkt av nýggju stýrisskipanini. Ein semja fekkst í lag millum partar av Tinginum. Vit finga grundarlag fyri sjálfstýri, lögdómi og landsstýri. Danmark, sum vit enn standa í ríkisfelagsskapi við, hevur givið friar hendur viðvíkjandi teimum umsitingarøkjum, vit vilja yvirtaka. Drúgar tingingar hava verið havdar við donsku stjórna. Og saman við donskum sendimonnum hava okkara menn tingast við Bretland og fingið í lag aftur nýggjan handilssáttmála við hetta land.

Landsstýrið hevur eisini lagt fram lógaruppskot. Uppskot til broyting av læraralónarlógini, og væntandi kemur eisini uppskot til broyting av ellisrentulógini.

Útheimsvíðurskiftini í árinum hava verið merkt av stúran og ófriðarteknum víða hvar. Hinum varandi vápnafriðinum, sum heimurin hevur droymt um, eru eingi útlit fyri. Hvessingarnar landa millum hava staðið við og meira at siga herða uppá. Teir stóru hugsunnarbólkarnir fylkjast móti hvør øðrum, og hvør ein óttast og spyr, um teir bresta saman.

Okkara verðaldarpartur hevur sleikt sini sær aftaná seinasta samanbrestin og kann ikki heilast aftur, uttan Vesturheimurin kemur til hjálpar. Álitid hevur verið Sameindu Tjóðir, men ikki hevur henda samtøka millum lond evnað at greitt teir nógvu stríðsspurningar.

Komandi ár eins og framtíðin øll er afturlatin bók. Vit, tey

einstaku, kunna lítið siga um framtíðina uttan gita. Vit kunna heldur ikki stegja hjóli hend-inganna. Men so satt sum tað er, at samfelagið — landssam-felagið eins og mannasamfelagið alt — er bygt upp av einstökum menniskjum, so satt er eisini tað, at hitt einstaka menniskja við gerðum sínum hevur ávirk-an á alla hina stóru heildina.

Ti er tað, at hvør í sínum lagi og í sínum yrki miðar móti at samstevna og samarbeiða tað mannafelag, hann býr í, tá leggur hann eisini sín lat til tað sum virki og ta samstevnu, sum allur heimurin veruliga trákkast eftir.

Er tað mið og mál okkara, kunna vit við treysti fara inn í eitt nýtt ár og ynskja hvør øðrum góða eyðnu.

Gott og eydnuberandi nýttár.

Her standi eg!

14. september hevur skotið nógvar örvar eftir javnaðar-flokkinum. Og nú býráðsvalið í Havn skuldi verða, kundi hann ikki bara sær uttan leggja eina á bogan og skjóta. Og hvi? Ti tveir javnaðarmenn vóru settir á odda á Arbeidsmannalistan-um!

Hvi skuldi tað ikki vera lóg-ligt? Órgrynni var av listum, og skulu nú Septembermenn snodda uppi í tí, at Javnaðarmenn settu ongan lista fram.

Teir eru ikki litillatnir menn. Bladið áttalar erpni og stór orð, men teir standa fram íðuliga og rópa: her eru vit! Vit hava ikki persóninteressur. Vit søkja ikki

Gösta Grön

MERGJAR

eftir »beinum«. Okkara hugsjón-ir eru blankar og pussaðar og hava ongan blett. Vit skulu reinsað hövudsstaðin, bæði runu og útlendingar skulu vit kveistra burt! Land og hövudsstaður skulu risa úr trældóminum og blóma undir okkara ræði!

Rópin eru stór, og kann vera, at arbeidismaðurin í Havn gong-ur eftir rópunum. Tað er einki at dylja, at Javnaðarflokkurin stendur ikki væl mannaður í Havn. Arbeidismenn har halda ikki góð ráð vera at seta menn úr hesum flokki á Tingi. Men sagt skal vera, at arbeidsmanna-stætturin í hövudsstaðnum, har hann er fjölmentur, hevur notið okkurt gagnið av tí at hava ein Javnaðarflokk sitandi á Tingi, og ikki kann hann vænta sær tær sömdir, um hann fær fram slíkar menn, sum stutt síðan stóðu undir liðini á mótskúðumonnum arbeidaranna.

ØU eiga at brúka
Føroyska hondsápu
frá fabrik OKKARA

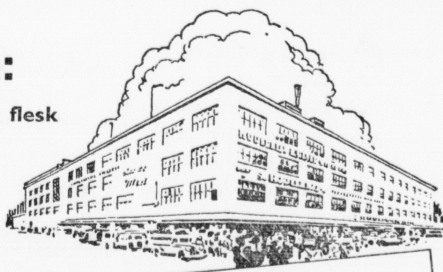
Tit fáa

bestu málingina hjá okkum.

M. P. Jacobsens malarabúð.

Vit lata:

Feskt kjøt og flesk
pylsur
feitivörur
livurpostei
salatir
konserves

S. HOULBERG A/S
Kødbyen, København.

UMBØD:
B. MORTENSEN
TÓRSHAVN
Telefon 326